

İç Mimarlık Eğitiminde Güncel Yaklaşımların Lisansüstü Tezler Üzerinden Okunması

Melih Kurnalı

*Assist. Prof. Dr., Konya Technical University
melih56kurnali@gmail.com*

Gizem Özer Baş

*Teaching Assistant Dr., Manisa Celal Bayar University
gizemozergizem@gmail.com*

ÖZET

Yapı tasarımı alanındaki önemli disiplinlerden biri olan iç mimarlık mesleği ve eğitimi için fark edilir düzeyde bir talep ve buna bağlı olarak eğitim veren kurum sayısında artış bulunmaktadır. Bir alandaki artış beraberinde nitelik ve nicelik açısından sorunlar ortaya çıkarabilmektedir. Bu çalışmada konu ile ilgili güncel sorunların açıklanabilmesi, tanımlanabilmesi ve bunlara yönelik öneriler getirilebilmesi için iç mimarlık alanındaki araştırma yönelimleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda iç mimarlık alanında ve iç mimarlık eğitimi kapsamında yapılan lisansüstü araştırmalar üzerinde tarama ve inceleme yapılmıştır. Akademik geçerliliği tanınan iki farklı tez kütüphanesi üzerinde yapılan taramalar sonucunda elde edilen veriler liste formatında hazırlanan tablolar ve yıllara göre dağılımlarını gösteren grafiklerle açıklanmıştır.

Bu bağlamda konuların içeriklerindeki değişimi, çalışmaların sıklığı ve çalışmaların tasarım konusu üzerinde yaklaşımları ile ilgili veriler elde edilmiş ve detaylı biçimde açıklanmıştır. Bununla birlikte iç mimarlık güncel eğitim sisteminde, özellikle tasarım eğitimi alanında gereksinimlerin neler olabileceğine yönelik değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İç mimarlık, Eğitim, Güncel yaklaşım, Lisansüstü tez, Temel tasarım.

ABSTRACT

There is a noticeable demand for the interior architecture profession and education, which is one of the crucial disciplines in the building design area. Accordingly, there is an increase in the number of educational institutions. The increase in an area may reveal problems in terms of quality and quantity. In this study, the research orientations of the interior architecture were tried to be identified to define current issues related to the subject. In this context, examining and reviewing graduate studies in interior architecture education. The data obtained on the two different thesis libraries, which are recognized academic validity, is explained by graphs showing the distribution of the statements and distributions according to the year's list format.

In this context, the change in the content of the subjects, the frequency of the work and the approaches to the design subject of the studies are obtained and described in detail. However, the interior architecture has been carried out in the current training system, especially since the requirements for design education were made.

Keywords: Interior architecture, Education, Current approach, Graduate thesis, Basic design.

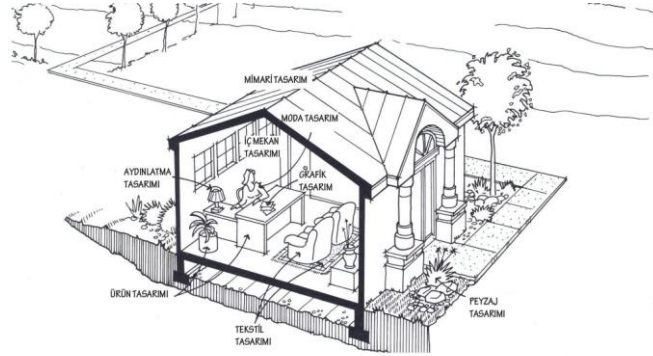
1. GİRİŞ

İç mekan kullanımı insanlık tarihinde çok büyük geçmişe sahiptir. Ancak iç mekanların tasarlanmasının bir disiplin, meslek haline gelmesi ve içmimarlığın meslek olarak tanımlanması son yüzyıla denk gelmektedir. Bu sebeple alandaki mesleki eğitim süreçlerinin oluşması, gelişmesi ve buna yönelik oluşan sorunlar da yakın zamanlarda ortaya çıkan güncel problemlerdir. Türkiye’de de iç mimarlık eğitimi veren üniversite sayısı her geçen gün hızla artmaktadır. Bu alanın popüler ve dinamik bir yapıya sahip

oluşu artış hızındaki en önemli faktörlerdendir. Mevcut yapı stokunu arttırmak, yıkıp yeniden üretmek ne kadar zorlayıcı ise, iç mekanları tekrar tekrar üretip, yeniden işlevlendirmek bir o kadar kolay görünmektedir. Ancak bu hızlı artış beraberindeki eğitim niteliğinde sorunlar yaratmıştır. Bu sorunlar güncel akademik çalışmalara da yansımıştır. İç mimarlık ana sanat dalında akademisyen olan Ertuğrul (2019), eğitim programlarının sınıflandırılması ile ilgili farklılıkları ve bunun sebep olduğu mesleki ve eğitim sorunlarını ele almıştır. Bu yayın paralelinde görülen bir diğer akademik çalışma, eğitim programının bulunduğu fakültelerin değişkenliğini işleyen Kılıç (2021) tarafından, bu durumun eğitim ve meslekte yarattığı sorunların çözümüne yönelik öneriler getirmektedir. Bu çalışmalar ile yakın biçimde Özdamar (2021), Buldaç (2020), Uluçay ve Kaptan (2018) ve alandaki çok sayıdaki akademisyen de iç mimarlık lisans eğitimi ve ilgili konularda akademik çalışmalar gerçekleştirmişlerdir. İç mimarlık lisans eğitimi üzerine çok sayıda yayın olmasına karşın, eğitimin güncel durumu lisansüstü yayınlar üzerinden daha önce hiç okunmamıştır. Spesifik olarak alandaki lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi hem güncel kanıyı ve eğilimi ifade etmek hem de iç mimarlık eğitiminin literatürdeki yerini tanımlamak için katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda öncelikle iç mimarlık kavramı, iç mimarlık eğitim sistemi ve ülkemizde iç mimarlık lisans ve lisansüstü eğitimi açıklanmış ardından Türkiye'de iç mimarlık alanındaki lisansüstü tezlerin incelenmesi sonucunda elde edilen bulgular ve değerlendirmeler aktarılmıştır.

2. İÇ MİMARLIK

Kelimelerin tanımlanmasında ilk başvuru kaynağı olan sözlükte; İç mimarlık kavramı, bir yapıyı, kullanım ve estetik bakımından ele alıp insanın fiziksel ve ruhsal özelliklerine uygun olarak tasarlama olarak betimlenir (TDK, 2022). Bu bağlamda anlamsal olarak 'İçmimarlık Eğitimi'nin bir yapıyı, işlevsel ve görsel açıdan ele alarak, insanın fiziksel ve sosyal gereksinimlerine uygun biçimde, tasarlama becerisini geliştirmek üzere verilen çok alanlı disiplin olarak ifade etmek mümkündür.

Görsel 1 İç mimarlık alanı çok disiplinli bir uygulama olarak ifade edilebilir (Kilmer,1992)

İç mimarlık, multidisipliner ve çok ilişkisel sistemlerin birlikte tasarlandığı bütünlük bir tasarım olgusudur. Malzeme seçimi, yapı öğelerinin tasarlanması, evrensel tasarımla insanoğluna uygun ergonominin tasarlanması, mekansal akustik koşulların oluşturulması, işlevlere bağlı olarak ortamların aydınlatılması, yangın gibi acil durumlar için kaçış yollarının tasarımı ve kullanıcı ilişkileri bunlardan sadece birkaçıdır. İç mimarlık yaklaşımında önemli olan, kullanıcının ihtiyaçları doğrultusunda mekanın işlevsel gereksinimlerinin ortaya konan tasarımla; ergonomik, psikolojik, estetik ve konfor odaklı şekilde karşılanmasıdır (Özdamar & Özdamar, 2020).

3. İÇ MİMARLIK EĞİTİMİ

3.1. İç mimarlık eğitiminin süreci ve yapısı

İç mimarlığın asıl gayesi, insanların mekanlar içinde sağlıklı ve kaliteli yaşamasını, faaliyetlerini istenilen biçimde sağlamasını, sosyal ve fiziksel gereksinimlerini olabilecek en uygun şartlarda giderebilmesini sağlayabilmek için fiziksel ortamlar ortaya çıkarmaktır (Bozdayı, 2004).

1970 yılında kurulan ve adı sonradan CIDA olarak değişen FIDER kurumunun amacı kurulduğu günden itibaren iç mimarlık alanındaki akreditasyonların sağlanmasıdır. Önceden adı 'Foundation for Interior Design Education Research (FIDER)' iken bugün 'Council for Interior Design Accreditation (CIDA)' olarak güncellenmiştir. İsim değişikliği olsa da uzun yıllardır ifade edilen tanım dahilinde profesyonel bir iç mimarın nitelikleri şu biçimde ifade edilmektedir:

- Kullanıcı ve işverenin gereksinimlerini, amaçlarını ve güvenlik koşullarını çözümlenebilmeli,
- Tespit ettiği bulguları iç mimarlık ilke ve enformasyonu ile birleştirebilmeli,
- Hem görsel hem işlevsel biçimde tasarımı standartlara uygun biçimde gerçekleştirebilmeli,
- Yapmış olduğu tasarım önerilerini danışana sunabilmeli,
- Kat planları, tavan planları, aydınlatma planları, detay çizimleri, malzeme paftası, mobilya çizimi, sabit donatı çizimlerini; gerekli yönergelere uygun biçim ve ekipman ile hazırlayabilmeli,
- Teknik onaylamanın gerekli olacağı alanlar (mekanik, elektrik, statik vb.) için diğer uzmanlar ile iş birliği içinde çalışabilmeli,
- Gerekliğinde hem kendi hem de müşteri için teklif ve sözleşme evraklarını hazırlayabilmeli,
- Uygulamanın başlaması ve kullanımı sürecinde değerlendirme, yönlendirme ve yorumlama becerisine sahip olabilmelidir.

İç mekan tasarımı uygulaması yapacak uzmanların aldıkları eğitimin de bu kapsamda oluşturulması gerekmektedir. İç mimarlık eğitimi genel iskeleti ile, bir giriş dersi olan temel tasarım ile başlamakta, bunun ardından mimari tasarım konuları kapsama alınmaktadır. Mimari ve tasarımın bir arada olduğu eğitim, öğrencilerin farklı biçimlerdeki tasarım yaklaşımlarını deneyimlemelerine olanak sağlamaktadır. Örneğin renklendirme teknikleri, sunum teknikleri, bilgisayarlı sunum teknikleri gibi farklı yönlerden girdiler sağlanmaktadır. Eğitim modelinin son fazında öğrencilerin aldıkları tüm eğitimi bir arada kullanabileceği bir proje sunumunun yapılması beklenmektedir. Farklı ülkelerdeki çeşitlilik ve değişikliklere karşın iç mimarlık eğitiminde çoğu kurum temelde benzer bir eğitim sistemine sahiptir (Brooker & Stone, 2011).

İç mimari tasarımı öğretebilmek için tasarımı besleyecek derslerin etkin bir şekilde alınmasının sağlanması ve bu derslerin içeriklerinin bütüne göre düzenlenmesi gerekmektedir. Her bir dersin bütün bir tasarım işinin parçası oluşu ve bunun projelerde tümüyle her dönem kullanılması eğitimin altlığını oluşturur. Ayrıca öğrencilerde vizyon oluşturulmalıdır. Vizyon sahibi olmak için araştırmak ve doğru kaynağa ulaşmak oldukça önemlidir (Biçer Özkun, 2017). İç mimarlık kendine ait ve ayrı eğitim sistemine dâhil olsa da diğer tasarım disiplinleri ile paralel kapsamda olduğunu ifade etmek mümkündür (Özer, 2015).

3.2. Türkiye’de İçmimarlık Lisans ve Lisansüstü Eğitimi

Türkiye’de iç mimarlık eğitiminin geçmişine bakıldığında, resmi kurumlarca verilen bir eğitim olmasından önce, ahilik teşkilatı tarafından üstlenmiş bir yapı olarak görülmektedir. Hem çırak yetiştirmek hem de ahlak eğitiminin bir arada olduğu bu sistemde eğitim uygulamalı biçimde verilmektedir. Bu sistemde 5 ila 7 yıl süren bir çıraklık döneminin ardından uygulamalı sınav yapılarak kalfalık eğitimine geçilebilmektedir. Sanat eğitiminde ise ilk olarak günümüzdeki adı ile Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi (Sanayi-i Nefise Mektebi) kurulmuştur. 1929 yılında Tezyinat (Süsleme) Bölümü bünyesinde Dahili Tezyinat (İç Süsleme) Atölyesi açılmıştır. 4 yıllık meslek eğitimi verilen bu atölyeler ile iç mekan eğitimi ilk kez resmi olarak verilmeye başlanmıştır. Bu bölüm çağdaş anlamda iç mimarlık mesleğinin ilk eğitim programı olarak kabul edilmektedir. (Özsavaş Uluçay, 2018). 1957 yılında eğitime başlayan günümüzdeki adıyla Marmara Üniversitesi’nde (Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu) Dekoratif Resim,

Grafik Sanatlar, Seramik, Tekstil Sanatları, Mobilya ve İç mimarlık bölümleri açılmıştır (Özsavaş Uluçay, 2018).

1980 yılından itibaren farklılaşan ekonomik, siyasi, sosyal durumlar sonucunda teknoloji ve buna bağlı olarak malzeme alanlarındaki gelişim vesilesiyle iç mimarlık daha popüler hale gelmiş, farklı üniversitelerde iç mimarlık bölümleri açılmıştır. Türkiye'nin 1980'li yıllardan sonra liberal ekonomiye geçmesi bu durumun temel gerekçelerinden biri sayılabilir. Ülkede tüketim kültürünün oluşması, üretim teknolojilerinin sağlanması ve geliştirilmesi, malzeme spektrumunun artması bu alanı daha aktif ve önemli kılmaktadır (Demirbaş, 2012).

İlerleyen süreçte Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı bölümü 1982 yılında kurulmuş ardından vakıf üniversitesi olan İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde 1987 yılında da aynı isimle açılmıştır. Mimar Sinan Üniversitesi ile bu üç bölüm 20. yüzyıldaki Türkiye'nin iç mimarlık sektörüne ve eğitimine yön verirken, bugün çok sayıda üniversitede iç mimarlık eğitimi vermeye devam etmektedir (Kaptan, 2014). Bugün 2022 ÖSYM kılavuzuna göre iç mimarlık eğitimi veren toplam 74 üniversiteden 21'i devlet, 53'ü vakıf üniversitelerinde bulunurken KKTC'de ise 8 farklı üniversite eğitim vermektedir (2021, YÖK Kılavuzu).

Bu iç mimarlık bölümleri üniversitelerde aynı isimlerde ve aynı fakülteler altında bulunmamaktadır. Bölüm adı hem 'İç Mimarlık' hem de 'İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı' olarak adlandırılmaktadır. Önceki yıllarda üçüncü bir isim olarak kullanılan 'İç Mimari ve Çevre Tasarımı' adlı bölümler ise 'İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı' olarak değiştirilmiştir. Bir diğer deyişle aynı lisans eğitimi veren bölümün ülkemizde önceden üç farklı ismi var iken bugün iki farklı adlandırma ile eğitim verilmektedir. Bununla birlikte iki farklı yazın biçimi olan 'iç mimarlık' ve 'içmimarlık' da farklı bakış açıları paralelinde oluşmuş ve her iki şekilde de literatürde kullanımı bulunmaktadır. Bu farklılığa paralel biçimde 'Mimarlık', 'Mimarlık Tasarım ve Güzel Sanatlar', 'Mimarlık Mühendislik', 'Mimarlık ve Tasarım', 'Mühendislik ve Mimarlık', 'Mühendislik ve Tasarım', 'Mühendislik ve Doğa Bilimleri', 'Güzel Sanatlar', 'Güzel Sanatlar ve Tasarım', 'Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık', 'Güzel Sanatlar ve Mimarlık', 'Sanat Tasarım ve Mimarlık', 'Sanat ve Tasarım' adları ile 13 farklı fakültede lisans eğitimi verilmektedir.

Lisans eğitiminden farklı olarak; Lisansüstü eğitimde bir disiplin içinde daha derinlemesine çalışılarak yeni kazanımlar elde edilmesi amaçlanır. Bu eğitim sürecinin keşfetmeye, anlamlandırmaya yönelik kazanımları vermesi beklenmektedir. Lisansüstü programların, yüksek lisans, sanatta yeterlik ve doktora olarak yürütüldüğü modellerin yanında bütünleşik doktora, tezsiz yüksek lisans gibi programlar da mevcuttur (Tonbul, 2016).

Türkiye'de iç mimarlık lisansüstü eğitim programları sanatta yeterliğe dayalı ana sanat dalı ve doktora dayalı anabilim dalı olarak iki farklı nitelikte oluşmuştur (Ertuğrul, Kaptan, 2019). Farklı 5 üniversitede verilen eğitimlerde mezunlar farklı diplomalara sahip olmaktadır. Hatta bu eğitimi veren üniversitelerden Hacettepe Üniversitesi, 'Sanatta yeterlik' eğitimini 'doktora' olarak değiştirmiştir. Aynı eğitimi almış ancak farklı yıllarda mezun olmuş öğrencilerin mezuniyet diplomaları dahi yukarıda bahsedilen ikiliğin yansıması olarak birbirinden farklı oluşmuştur.

Yüksek lisans eğitiminin amacı, öğrenciye bilimsel araştırma sürecinde bilgiye ulaşma, değerlendirme ve yorumlama yeteneğini kazandırmak iken, doktora programları bundan farklı biçimde bilime yenilik getirme, modelleri alana uygulayarak yeni önerilerde bulunma ve kuram oluşturmaya gibi farklı amaçları barındırmaktadır (Tonbul, 2016). Araştırmanın bilimsel nitelik kazanabilmesi için yönteminin olması, araştırmanın bilimsel bir amacının bulunması ve bununla birlikte sonuçlarının özgün olması gerekir.

Bir araştırmada yöntem genellikle verilerin ne şekilde toplandığı ve hangi araçlarla çözümlenerek değerlendirildiğiyle ilgilidir. Bazı disiplinlerde kullanılacak araştırma ve değerlendirme yöntemleri çok net olmasına karşın tasarımı disiplinlerinde, özellikle mimarlıkta araştırmacı var olan yöntemleri kullanmanın yanı sıra kendi konusuna özgün bir araştırma yöntemi geliştirmek durumunda kalabilmektedir. Mimarlık disiplini bazı ana bilim dalları ile (rneğin yapı fiziği, malzeme bilgisi, yapıım teknolojileri) bilim ve teknoloji alanına ait iken; tasarımı kuramı ve felsefesi, mimarlık tarihi gibi bölümleri ile sosyal bilimler içine girer (Erman, 2009). Bir diğer deyişle mimarlık ve ilgili disiplinlerin uygulamalı bilim ile sosyal bilimlerin ara kesitinde yer aldığı ifade edilebilmektedir.

4. YÖNTEM

Bir araştırmada bilgi üretebilmek, problemlere çözüm önerebilmek için verilerin tam anlamı ile değerlendirilmesi gerekmektedir. Araştırmacı, üzerinde çalıştığı konuda verilere; kullandığı araştırma yöntemleri aracılığı ile ulaşır. Elde edilen veriler niteliksel veya niceliksel olabilir. Niceliksel verilerin değerlendirilmesinde matematik, istatistik gibi lme yöntemleri kullanılır. Çok sayıda niceliksel veri değerlendirme yöntemi bulunduğu için niteliksel verilerin değerlendirilmesine göre daha açıktır. Yöntem; verilerin ne şekilde toplandığı ve hangi araçlarla çözümlenerek değerlendirildiğiyle ilgilidir (Erman, 2009, 20). Bu alışma kapsamında iç mimarlık eğitimi ile ilgili lisansüstü tezler değerlendirilmektedir. Çalışmada verilerin elde edilmesi ve bir araya getirilmesi için öncelikle literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Lisansüstü çalışmaların iç mimarlık eğitimine yönelik algısını değerlendiren veya ölçen bir çalışmaya rastlanılmaması, bu makale için gereğini oluşturmuştur. Ardından lisansüstü tezlerde iç mimarlık konusuna yönelik bir tarama gerçekleştirilmiştir. İncelenen tezlerin, istatistiki hesaplama doğrultusunda sıklık ve yüzde analizleri yapılmıştır. İncelenen parametrelerle tezlerin hazırlanmış olduğu yıllara göre dağılımı ve çalışma içeriğine göre eğilimleri belirlenmiştir.

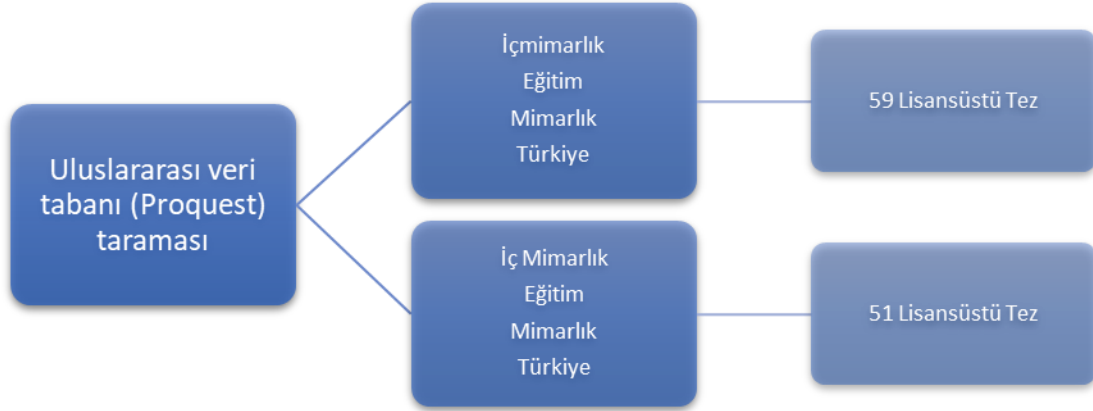
5. BULGULAR

İ mimarlık eğitimi kapsamında yapılan bu çalışmada konunun özünü anlamlandırabilmek adına yukarıda açıklanan bakış açısı doğrultusunda temel anahtar kelimeler tespit edilerek, literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Ancak kimi sonuçlarda hedeflenen çalışmalar dışında kalan tezler de taramaya dahil olmuştur. Bunların seçiminde ise elde edilen tez dokümanları tek tek incelenerek konu kapsamı dışındakiler çalışmadan çıkarılmıştır. Tüm taramayı içeren belge listesi ekte sunulmuştur (Ek-1, Ek-2).

İç mimarlık, Eğitim, İçmimarlık Eğitim, Mimarlık, Türkiye, Türkiye'de Eğitim, İçmimarlık Tarihi, Türkiye'de İç Mimarlık konunun ana kriterlerini ifade etmektedir ancak arama sonuçlarını daraltabilmek ve doğru verilere ulaşmak için bu anahtar kelimelerin tamamı kullanılmadan yeterli sınırlılıklar oluşturularak tarama sağlanmıştır. Lisansüstü tezlerin eksiksiz taramasının sağlandığının teyidi için hem uluslararası hem de ulusal veri tabanları taranmıştır.

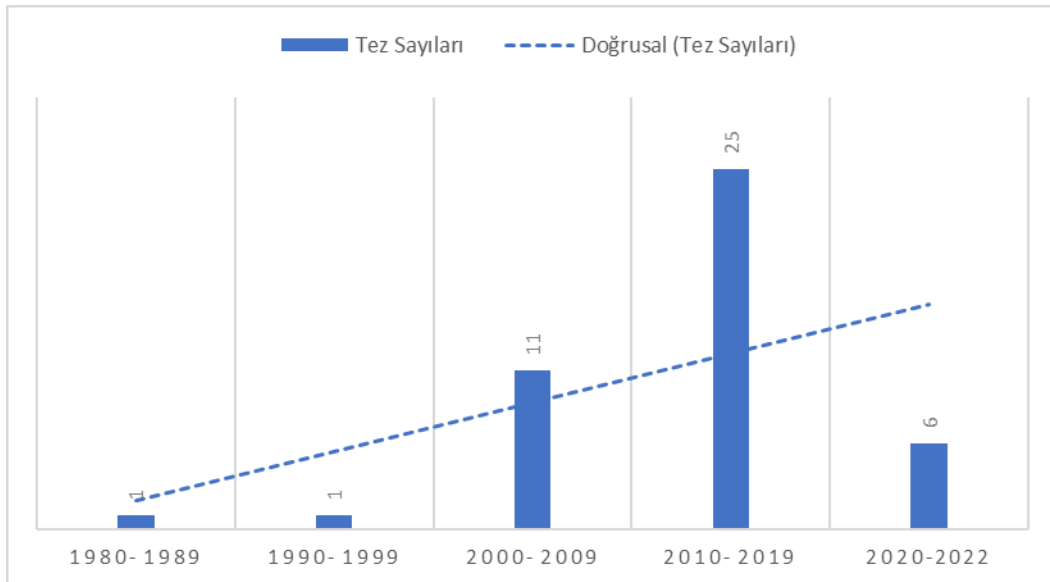
5.1. Uluslararası Kaynaktan Tarama Sonuçları (Proquest Dissertations and Theses)

Konu kapsamında farklı biçimlerde tarama yapılarak nitelikli veri için belirlenen anahtar kelimeler uluslararası tarama sitesi için; 'iç mimarlık, eğitim, mimarlık, Türkiye' olarak belirlenmiştir. Uluslararası tez veri tabanı olan Proquest tez kütüphanesi üzerindeki ilgili tezler tespit edilmiştir.

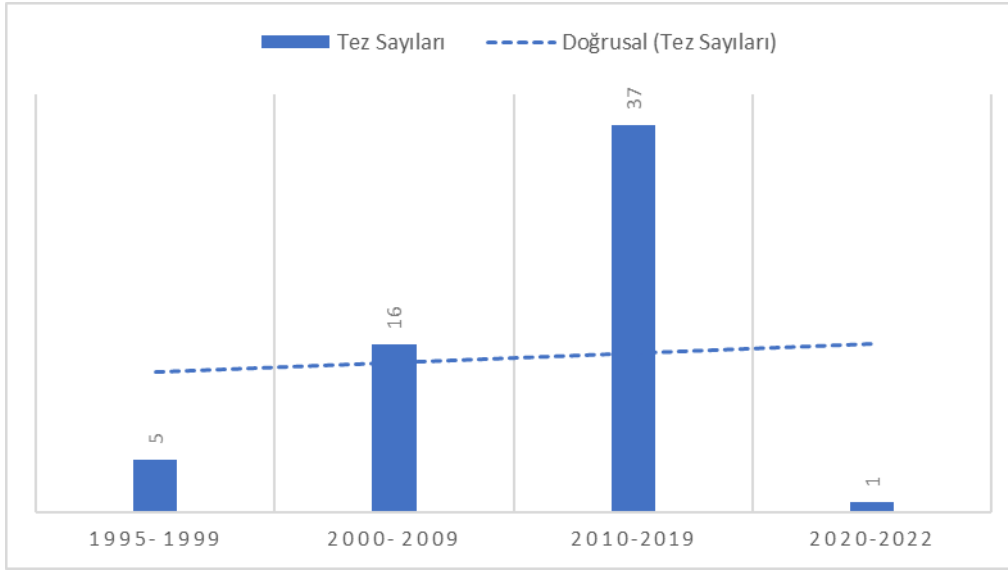
Şekil 2 Uluslararası kaynaklardan tarama sonuçları

Ancak iç mimarlık kelime öbeğinde yazım şekli açısından literatürde "iç mimarlık" ve "içmimarlık" şeklinde ihtilaf olduğundan tarama iki şekilde de farklı sonuçlar oluşturmaktadır. Bu sebeple aynı veri tabanı üzerinde iki farklı tarama gerçekleştirilmiştir (Şekil 2).

Tablo 1 İç mimarlık, Eğitim, Mimarlık, Türkiye anahtar kelimeleri ile Proquest taraması istatistiksel veriler

Anahtar kelimeler "içmimarlık; eğitim, mimarlık; Türkiye" şeklinde tarandığında 59 (elli dokuz) adet teze ulaşılmıştır. Tezlerin yıllara göre dağılımları ise Tablo 1'de verilmiştir. Bu tezlerden üçü doktora tezidir. Tablo 1'deki Proquest taraması Türkçe anahtar kelimeler ile yapılmıştır.

Tablo 2. İçmimarlık, Eğitim, Mimarlık, Türkiye anahtar kelimeleri ile Proquest taraması istatistiki veriler

Ancak bu taramalarda ulaşılan yayınlarda dahi tam anlamıyla iç mimarlık ve eğitimi çerçevesindeki tezlerin belirlenmesi için tekrar incelenmesi gerekmiştir.

Tez kütüphanelerinin algoritmaları gereği ilişkili olabilecek tüm konuların dahil edilebilmesi için anahtar kelimelerin kendi içlerinde de ayrı ayrı tarandığı görülmektedir. Örneğin iç kelimesi iç göç başlığının da tez kütüphanesi tarafından sunulmasına sebep olabilmektedir. Bu noktada anahtar kelimeler ile seyreltilen sonuçların ilgililik oranlarının tekrar değerlendirilmesi amaçlanan sonuç için gerekli görülmüştür.

"İç Mimarlık eğitimi" anahtar kelimesi çerçevesinde yapılan tarama, iç mimarlık eğitimi ile doğrudan ilişkili olmayan sonuçları da verdiği için tezlerin içeriklerinin değerlendirilerek iç mimarlık ve tasarım eğitimine yönelik olanları belirlenmiş ve çalışma bunlar üzerinden yürütülmüştür. İç mimarlık eğitimi anahtar kelimesi ile yapılan taramada Proquest üzerinde ilgili yayınlara ulaşılamamaktadır. "İçmimarlık eğitimi" anahtar kelimesi ile yapılan taramada da sonuçta 2 adet teze ulaşılmış ve bu tezlerden bir adeti iç mimarlık eğitimi ile ilgili olup ulusal tez merkezi tezleri arasında bulunduğu için buradaki taramaya eklenmemiştir. Bu farklılık Proquest'in İngilizce dili tabanında oluşturulan bir tez kütüphanesi olmasından ve arama algoritmalarının farklılığından kaynaklanmaktadır. Ayrıca Proquest içerisinde Türkiye'den tezler yeterince yaygınlaşmamış durumdadır. Tüm bu gerekçelerden dolayı Tablo 3'te iç mimarlık eğitimine dahil olarak tasarım eğitimlerine yönelik hazırlanmış tezler ve içeriklerine yönelik bilgiler de derlenmiştir. Taramalardaki farklı sonuçlar ve ilgi yönündeki sorunlar sebebiyle Proquest üzerinde "İç mimarlık, Eğitim, Mimarlık, Türkiye" ve "İçmimarlık, Eğitim, Mimarlık, Türkiye" anahtar kelimeleri taranmış çıkan sonuçlarda küçük de olsa bir farklılık bulunarak iç mimarlık ve sanat eğitimi kapsamındaki 20 adedinin içerikleri Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3 Proquest veri tabanında taranıp konu ile ilgili olan ve incelenen tezler

#	Tez Adı	İçerik/Özet
1	(Başaran, 2019)	Çalışmada Moda Tasarımı bölümünün eğitimi kapsamında verilen moda resmi dersinin önemi ve geliştirilmesine yönelik bir değerlendirme yapılmıştır.
2	(Varol, 2014)	Kavramın iç mekan tasarımı için önemi vurgulanmıştır. İç mimari kavramları incelenmiştir.
3	(Derviş, 2014)	Çalışmada ülkemizdeki endüstriyel tasarım lisans eğitimindeki malzeme dersindeki uygulamaları incelenmekte ve malzeme dersine özel malzeme stüdyosu önerilmiştir.

4	(Erdoğdu, 2002)	Bu araştırma, Bauhaus Tasarım Okulu' nun felsefesini ve günümüz sanatına etkilerini değerlendirmek için hazırlanmıştır.
5	(Karabıyıkıoğlu Boduroğlu, 2010)	Çalışmada Türkiye'de ve Batı'da sanat eğitimi yöntemlerinin ve yaklaşımlarının gelişimi incelenmiştir. Türk sanat eğitimine Bauhaus ekolünün etkileri araştırılmıştır.
6	(Özsavaş, 2011)	Türkiye'de içmimarlık müfredatları uluslararası içmimarlık ölçütleri ve üniversitelerin müfredatları ile değerlendirilmiştir.
7	(Deniz Dere, 2013)	Tez çalışmasında, tekstil tasarımı öğrencilerinin örme tasarımı üzerine olan dersleri incelenmiş ve dünyadaki durum ile bir çeşit karşılaştırma yapılmıştır.
8	(İspirli Gönülkırılmaz, 2012)	Türkiye'de Bauhaus modelinde eğitim veren kurumların İç Mimarlık öğrenci çalışmaları incelenerek verilen eğitimin tasarım algısı ortaya konmaya çalışılmıştır.
9	(Usluca, 2011)	Tekstil sanatları bölümünün geçmişten günümüze çalışmalarını inceleyerek günümüzde bölümün canlı tutulmasını sağlamak için gerekenler analiz edilmiştir. Çalışma bu anlamda bir incelemeyi içermektedir.
10	(Yeşildağ, 2010)	Türkiye ve İtalya'daki güzel sanatlar eğitimi lisans eğitimi düzeyinde karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Önce tarihsel gelişimler ayrı ayrı ortaya koyulmuş ardından güncel durum karşılaştırmalı şekilde değerlendirilmiştir.
11	(Kaya, 2010)	Yükseköğretim fotoğraf eğitiminin bugünkü durumunun, içerikleri, kapsam ve çıktıları mevcut sektör etkileşimi de dahil edilerek değerlendirilmiştir.
12	(Kara, 2009)	Türkiye'deki grafik eğitim programları uluslararası düzeydeki Bauhaus sanat ve tasarım fakültelerindeki karşılıkları ile içerik ve süreç açasından değerlendirilmiştir.
13	(Yüksel, 2009)	Bu çalışma, 1983'te Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesinde kurulan Heykel Bölümünün ülkenin heykel eğitim programına ve mesleğe olan etkiler ve katkılarının değerlendirilmesini içermektedir.
14	(Ak, 2008)	1957 yılında Mobilya ve İç Mimarlık, Grafik, Tekstil, Dekoratif Resim ve Seramik Bölümleriyle öğretime başlayan Tatbiki Güzel Sanatlar Okulunun, sanat eğitimine katkılarının analizini içeren bir çalışmadır.
15	(Gümüş, 2007)	Bilgisayar kullanımının tasarım sürecindeki yerini belirlemek için hazırlanmış, tasarım öğrencileri ve uzmanlar tarafından bir araya gelen anket çalışmasının istatistiki analizleri yapılmış ve dijital teknolojilerin, çoğu tasarımcı ve öğrenci tarafından, tasarımın her evresinde kullanıldığı belirlenmiştir.
16	(Çağatay, 2006)	Bauhaus ekolü çevresinde Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü'nün tarihi ve çağdaş durumu, Türk sanat eğitimindeki yerini tanımlamak için tez çalışması hazırlanmıştır.
17	(Ekren, 2006)	Bauhaus eğitim modelinin Türkiye'deki durumu ve süreci incelenmiştir.
18	(Düzakın Yolsever, 2000)	Endüstri tasarımının gelişim sürecinin kısa değerlendirmesinin işığında sanayinin tasarımcıyı kullanma biçimleri ve eğitim kurumları ile ilişkileri ve eğitim programındaki süreçler incelenmiştir.
19	(Kahraman, 1998)	Tekstil tasarımına yönelik bölümlerdeki sınavla alım sistemleri karşılaştırmalı şekilde incelenmiştir.
20	(şahin, 1995)	Ülkemiz sanat okullarının tarihçesinin ele alınması çalışmanın öncelikli amacıdır.

İç mimarlık eğitime yönelik yeterince veri sunmayan bu taramayla ilgili analizin YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden yapılan tarama sonucu gelen veriler ile toplu olarak değerlendirilerek genel sonucun belirlenmesi uygun bulunmuştur. Bu sebeple tezler ve içeriklerine yönelik değerlendirme tartışma bölümünde verilmiştir.

5.2. Ulusal Kaynaktan Tarama Sonuçları (YÖK Ulusal Tez Merkezi)

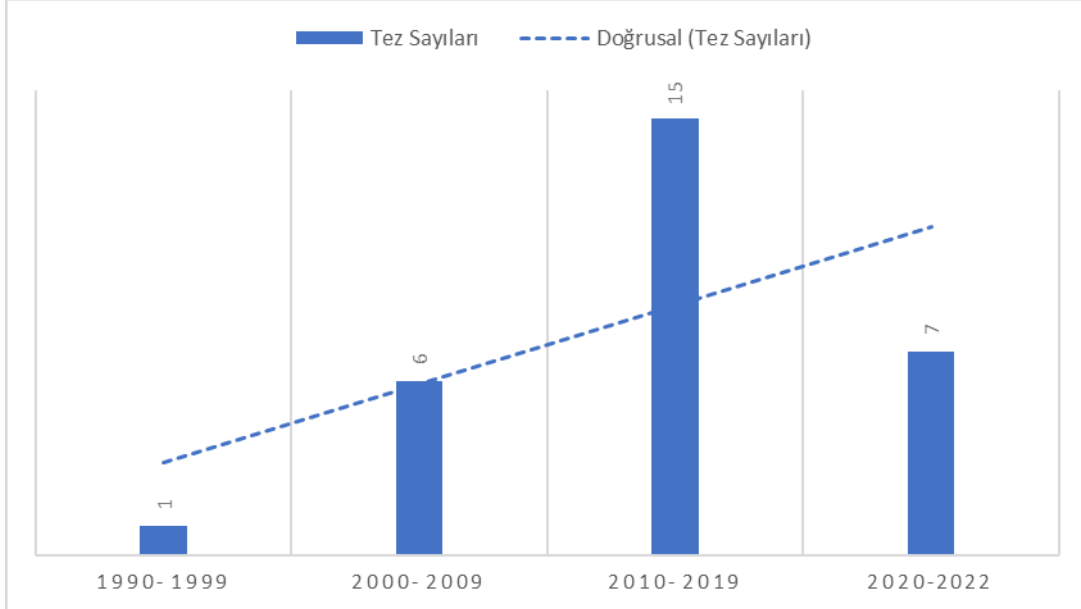
YÖK Ulusal Tez Veri Tabanı üzerinde aynı anahtar kelime ile yapılan taramada da belirlenen iç mimarlık eğitimi çerçeveli tezler belirlenerek alttaki tabloya işlenmiştir.

Şekil 3. Ulusal kaynaklardan tarama sonuçları

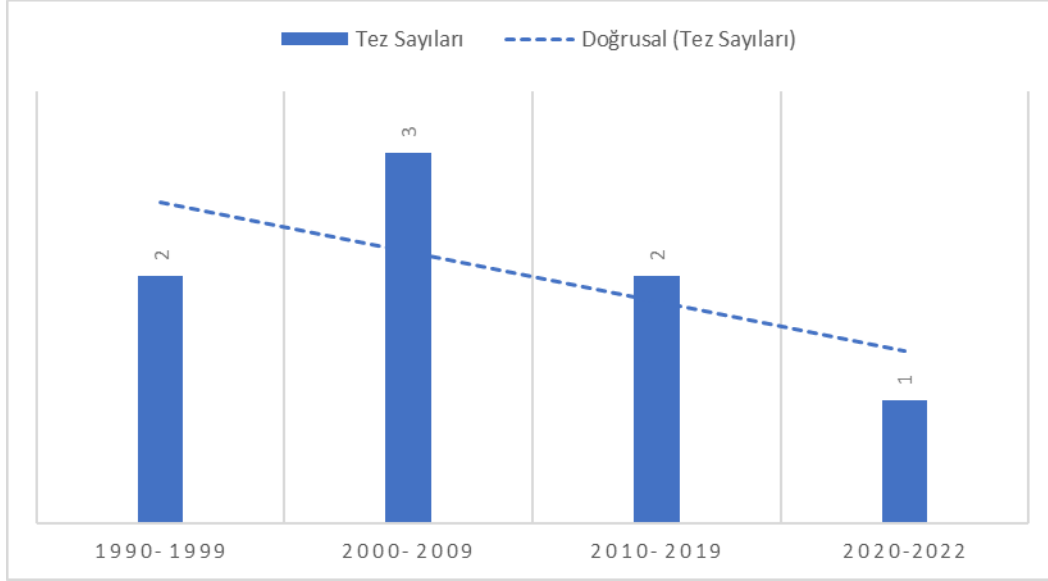
Bu tarama ise; veri tabanının Türkiye ve Türkçe temelli bir kütüphane olması sebebi ile farklı kelimeler ile değil, "iç mimarlık eğitimi" şeklinde belirlenen anahtar kelime ile yapılmıştır. İç mimarlığın yazımındaki tartışmalardan dolayı tarama yine "içmimarlık eğitimi" şeklinde de tekrarlanmış ve farklı tezlere ulaşıldığı görülmüştür (Şekil 3).

Tablo 4. "İç mimarlık eğitimi" anahtar kelimeleri ile Ulusal Tez Merkezi taraması

Tabloların karşılaştırılması; literatürde farklı yazın biçimi ile kullanılan iç mimarlık kelimesinin "içmimarlık" şeklinde bitişik kullanımının yaygınlığına yönelik fikir de vermektedir. Bu kullanım yıllar geçtikçe çalışmalarda daha az kullanılmıştır. (Tablo 5).

Tablo 5. "İçmimarlık eğitimi" anahtar kelimeleri ile Ulusal Tez Merkezi taraması

Tezlerin incelenmesinin ardından Ulusal Tez Merkezi üzerinden yapılan taramada da iç mimarlık eğitimi kapsamı dışında kalan örneklere rastlanmıştır. Burada da tezlerin içerik bilgisi kapsamında bir eleme, seçim yapılarak iki listedeki çalışmalarda aynı olanlar çıkarılmış ve Ulusal Tez Merkezi bazında bir tablo oluşturulmuştur.

Tablo 6. İç mimarlık ve sanat eğitimi alanlarındaki tezler ve konuları

#	Tez Adı	İçerik/Özet
1	(Kılıç, 2021)	İç mimarlık eğitimindeki temel tasarım dersinde üç boyut kullanımının eksikliğinden ve yeterince öğrencilere katkı sağlamadığı tespit edildiğinden Unity tabanlı 3D yazılımın geliştirilmesi temel tasarımdaki üç boyut algısının geliştirilmesi için önerilmiştir.
2	(Kurt Çavuş, 2021)	Öğrenci akademik motivasyon profillerinin belirlenerek içmimarlık eğitimi için tasarım görüşü ilişkisi bakımından bir model önerisi sunulmuştur.
3	(Şekerci, 2020)	İç mimarlık eğitiminde dijital teknolojinin getirdiği parametrik tasarım yaklaşımının kullanımının saptanması amaçlanmıştır.
4	(Damla Aşkın, 2020)	Bu çalışmanın amacı, iç mimarlık eğitiminde temel tasarım sürecinde kullanılacak ve öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini geliştirebilecek yeni bir eğitim yöntemi geliştirmektir.
5	(Kılıç, 2020)	VR teknolojinin iç mimarlık eğitiminde sanal bir şantiye ortamı kurularak eğitime entegrasyonu önerilmiştir.
6	(Geçimli, 2020)	Bu tez çalışması kapsamında iç mimarlık öğrencilerinin sürdürülebilirlik konularında bilgi düzeyini artırmayı hedefleyen rol tabanlı bir uygulama ile meslek koşullarının simülasyonu ile eğitim hedeflenmiştir.
7	(Çetin, 2020)	Mekan algısında fotoğrafın etkisi ve pozitif ve negatif yönleriyle iç mimarlık eğitimine fotoğrafın etkileri değerlendirilmiştir.
8	(Kalay, 2019)	İç Mimarlık Bölümlerindeki tasarım stüdyoları, ergonomik kriterler uyarınca karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.
9	(Yıldız, 2019)	İç mimarlık teknik resim dersleri ulusal ve uluslararası standartlar açısından derse sahip olan okul müfredatları üzerinde incelenmiş ve önemi ortaya konmuştur.
10	(Aykaç, 2019)	Artırılmış gerçeklik teknolojisinin iç mimarlık eğitime uyarlamak araştırmanın ana amacıdır.
11	(Girgin, 2019)	Mekansal atmosfer yaratma konusunda sinematografinin

		katkılarının iç mimarlıkta ve eğitimde kullanmaya yönelik bir değerlendirmeyi içermektedir.
12	(Levent Kasap, 2019)	İçmimarlık eğitiminde tasarım stüdyosu derslerinin final ürünlerini değerlendirme için kapsamlı ve genel bir değerlendirme aracı oluşturulması hedeflenmiştir.
13	(Savaş, 2019)	Parametrik tasarım yaklaşımlarının iç mimarlık eğitimlerine dahil edilerek eğitimin güncellenmesi hedeflenmiştir.
14	(Özdamar, 2019)	Ülkemizde günümüzde devam eden içmimarlık/içmimarlık ve çevre tasarımı eğitimi değerlendirilmiştir.
15	(Gülel, 2018)	Arttırılmış gerçeklik teknolojilerinin iç mimarlık tasarım stüdyosu eğitiminde verimli bir yöntem olarak kullanılabilirliği değerlendirilmiştir.
16	(Karabekir, 2018)	Proje atölyelerindeki fiziksel konfor düzeyinin belirlenmesi hedeflenmiştir.
17	(Şekerci, 2017)	Tez kapsamında sanal gerçeklik teknolojisinin İç Mimarlık eğitiminde kullanımı araştırılmıştır.
18	(Torun, 2017)	Türkiye'deki İç Mimarlık lisans programlarının müfredatları incelenmiş, programların bilgi okuryazarlığını destekleme durumu tespit edilmiştir ve bilgi okuryazarlığı için farkındalık oluşturulmaya çalışılmıştır.
19	(Gül, 2016)	Çalışmanın amacı; tasarım stüdyosunda deneyimlenen sürecin farklı aşamalarında kullanılan kritik metotlarına yönelik bir geliştirme modeli önerisi oluşturarak tasarım stüdyosu derslerinin daha bilinçli ve verimli bir şekilde yürütülmesine katkı sağlamaktır.
20	(Oğuz Arbay, 2015)	Türkiye'de halen uygulanmakta olan iç mimarlık eğitim programlarının ABD ve Avrupa'da karşılığı kabul edilen eğitim programları ile karşılaştırılarak yeni ve güncel bir önerinin oluşturulması hedeflenmiştir.
21	(Esen, 2015)	Bauhaus eğitiminin iç mimarlık eğitimi kapsamında Türkiye'deki etkilerinin incelenmesi amacıyla, eğitime başlayan ilk üç kurum üzerinden temel tasarım eğitimine etkiler belirlenmiştir.
22	(Özsavaş, 2015)	İç mekan tasarımında renk bilgisi yönündeki eksiklikler öğrenciler üzerinden belirlenerek bir ders içeriği önerisi sunulmuştur.
23	(Olçay, 2012)	İç mimarlık eğitiminin ülkemizdeki başlangıcından 1980'li yıllara kadarki sürecinde ön plana çıkan konular saptanmıştır.
24	(Sakarya, 2012)	İç mimarlık eğitiminde interaktif ve uzaktan eğitime bağlı sürecin tasarım sürecine olumlu etkileri saptanmaya çalışılmıştır.
25	(Adıgüzel, 2011)	İç mimarlık eğitimindeki çevresel yaklaşımın analizi yapılarak ders içerikleri ve müfredat açısından eksik ve sınırlı kaldığı belirlenmiştir.
26	(Özsavaş, 2011)	Ülkemizdeki iç mimarlık eğitim süreci farklı kurumlara ve uluslararası standartlara göre karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.
27	(Cantimur, 2009)	Çalışma, Second Life interaktif tabanlı oyununun iç mimarlık eğitimi dahilinde tasarım ortamı olarak kullanımının geliştirilmesi için bir öneri geliştirmektedir.
28	(Çelik, 2008)	Türkiye'de iç mimarlık eğitimi veren üniversitelerin eğitim programları karşılaştırılmıştır.
29	(Bardak, 2007)	İç mimarlık eğitiminde bilgisayar destekli tasarımın mevcut durumu sorgulanmış artı ve eksi yönleri çıkarılmıştır.
30	(Tural, 2006)	İç mimarlık eğitimindeki stüdyo dersleri ve diğer dersler arasındaki kopukluğa dikkat çekilerek farklı bir yaklaşımın uygulama önerisi sunulmuştur.
31	(Özalp, 2006)	İçmimarlık eğitimi akreditasyon bakımından ülkemizde ve dünyadaki durumu yönünden incelenmiştir.
32	(Demirbaş, 2001)	Çalışmada, iç mimarlık eğitimini, Kolb'un Deneysel Öğrenme Teorisi bağlamında analiz etmek amaçlanmıştır.

33	(Sagun, 1999)	Çalışma kapsamında Web tabanlı iletişimi yoluyla sanal ortamların iç mimarlık eğitiminde kullanımı araştırılmaktadır. Konu ile ilgili Sanal Gerçeklik Modelleme Dili (VRML) kullanılmıştır. VRML ortamında tasarım aşamaları ve gezinti denenmektedir. Ayrıca doku, malzeme, detay ve mobilya için sanal kütüphaneler hazırlanmıştır. Araştırma dördüncü sınıf iç mimarlık dersi olan "Modüler iç Mekan Sistemleri" dersi için hazırlanan örnek bir yardımcı ders tasarımı ile sonuçlandırılmıştır.
34	(Ertek, 1999)	Türkiye'deki altı üniversite Amerika'daki altı üniversite temel tasarım eğitimi kapsamında karşılaştırılmıştır.

Ulusal Tez Merkezi üzerinden yapılan taramalar iç mimarlık eğitimi ile ilgili lisansüstü çalışmalara direkt ulaşılabilmesini sağlamıştır. İç mimarlık eğitimi ile ilgili tezlerin konuları Proquest veri tabanından gelenler ile değerlendirilerek iç mimarlık eğitiminin geçmişten günümüze geçirdiği süreçteki izleğinin belirlenmesi hedeflenmiştir.

İki ayrı tez kütüphanesi yoluyla ulaşılan tezler sınıflandırılarak çalışma alanı bilgisi çıkarılmıştır. Bu çalışma alanı bilgileri yıllara göre belirlenerek günün iç mimarlık eğitim problem alanı tartışma bölümünde ortaya konmuştur.

6. TARTIŞMA

İç mimarlık, küresel anlamda hızla gelişen bir meslek olarak ülkemizde de önemli bir yer edinmeye başlamıştır. Tarihsel olarak ülkemizdeki resmi başlangıcı 1970'lere dayanan meslek disiplininin eğitim süreçleri ise yurt dışı kaynaklı ekollere dayandırılarak güncellenmiş ve günümüze kadar ulaşmıştır. Süreç içerisinde yeni okulların açılması ile eğitim modellerinde değişiklikler gerçekleşmiş son dönemde hızla artan iç mimarlık bölümleri ile eğitimde çok başlılık ortaya çıkmış ve standart, belirli standartta bir eğitimden bahsedebilmek mümkün olmamaya başlamıştır. Hızlı artan bölüm sayısı; iç mimarlık kökenli akademisyen yetersizliği öncelikli ile başka disiplinlerden akademisyenlerle yürütülmüştür.

Buna paralel olarak Ertuğrul ve Kaptan (2019) çalışmasında iç mimarlık bölümlerinde görev yapan öğretim üyelerinin içinde, bu alanda lisans sahibi öğretim üyelerinin sayısının azlığından bahsetmektedir. 2017 yılı verilerine göre 317 olan öğretim üyesi sayısı içinde iç mimar lisansı olan öğretim üyesi sayısının 80 olduğu ve ayrıca iç mimar akademisyeni olmayan iç mimarlık bölüm sayısının 23 olduğu ifade edilmektedir.

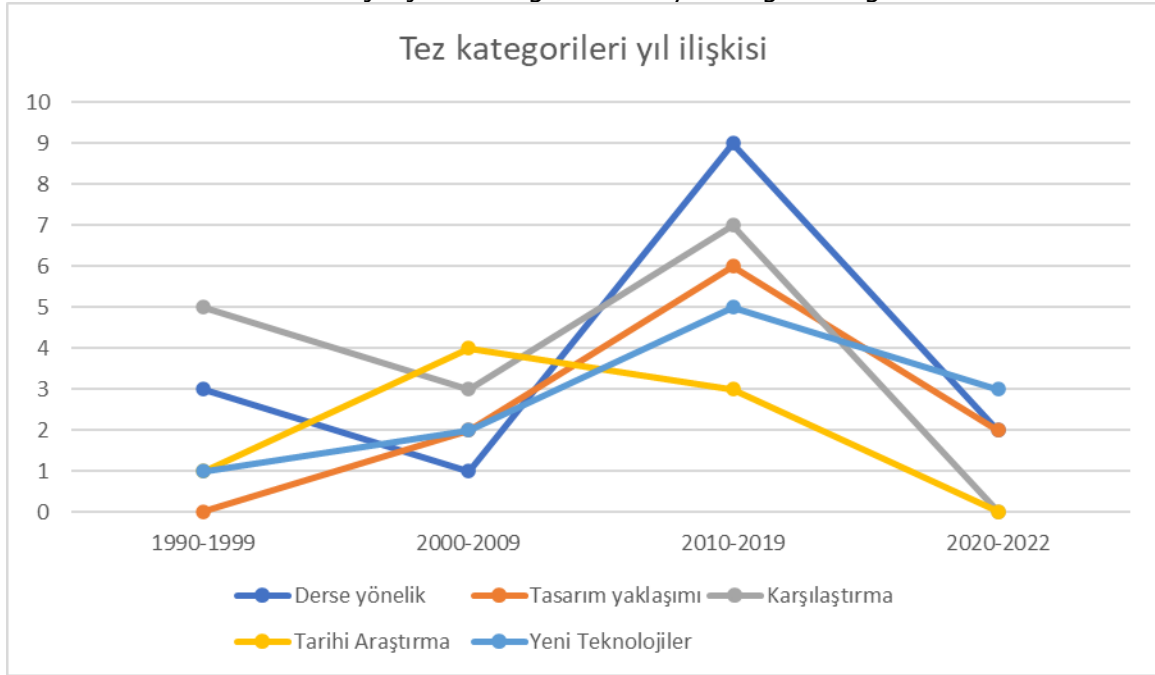
Bu kapsamda iç mimarlık eğitiminin geleceği konusunda akreditasyon ve eğitim kalitesi bakımından sorunlara sebep olacağı ifade edilmesi mümkündür. Böyle bir ortam içerisinde iç mimarlık eğitimine yönelik mevcut problem algısının ve eğitimin geleceğinin okunabilmesinde lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi önemli görülmüştür. Bireysel olarak, kişiye özel yorumlarla sunulan problemlerin yanı sıra iç mimarlık eğitiminin güncel durumunu lisansüstü çalışmaların içerikleri ve yıllara göre hedef ağırlıkları belirlenmiştir.

İç mimarlık eğitimi konulu tezler 90'lı yıllarda üretilmeye başlanmış ve incelendiklerinde;

1. Derse yönelik (Belirli bir dersin işlenişine, yeni model önerisi)
2. Eğitimdeki tasarım yaklaşımına yönelik
3. Eğitim modellerinin ulusal ve uluslararası düzeyde karşılaştırılmasına yönelik
4. Eğitimin tarihçesi ve süreç analizine yönelik
5. Eğitim modeline yeni teknoloji entegrasyonuna yönelik (yeni model önerisi)

Şeklindeki kategoriler altında oluşturuldukları saptanmıştır.

Tablo 7 Tez çalışma kategorileri ve yıllara göre dağılımları

Derse yönelik lisansüstü tezler, eğitim sistemindeki belirli bir dersin işleniş süreci ve çıktılarını değerlendirmektedir. Ek olarak incelenen tezlerde derslerin verimliliği için güncelleme önerileri sunulmaktadır.

Eğitimdeki tasarım yaklaşımına yönelik tezler, iç mimarlık eğitiminin ve sanat eğitimlerinin, öğretim sürecinde tasarımı nasıl ele aldıklarını değerlendirmektedir. Genel olarak tezlerin, mevcut müfredatların yaklaşımlarını analiz ederek durumu raporladıkları görülmüştür.

Eğitim modeli karşılaştırması temelindeki tezler ise ülke içindeki iç mimarlık ve sanat eğitimi yapan okulları birbiriyle ya da ülke dışındaki okullar ile karşılaştırmaktadır. Bu tezler ülke içerisindeki eğitimin küresel anlamdaki yerini belirlemede önemli örneklerdir.

Eğitim tarihçesi ve süreç analizi tezleri, eğitimin temelde ne zaman başladığı ve günümüze kadar ki süreçte ne gibi dönüşümlerden geçtiğini tanımlayan çalışmalardır. İç mimarlık eğitiminin gelecekte nasıl bir dönüşüme uğrayacağına yönelik öngörülerde bulunmaya olanak sağlayan çalışmalar olması bakımından önemli çalışmalardır. Ancak mevcut durumun analizi odaklı olması sebebi ile yeni çalışmaların, eğitim tipolojisi önerileri türetilmesi konusunda bir altlık oluşturulmadığını ifade etmek mümkündür. Derse yönelik, tasarım yaklaşımına yönelik ve karşılaştırma çalışmaları grafik uyarınca sıklıkla yapılan çalışmalar olarak görülmektedir. Son 10 yıllık dönemde bakıldığında tez sayıları açısından bu kategoride ciddi farkların bulunmadığı görülebilir.

Eğitim modeli ile yeni teknolojileri bir araya getirmeye yönelik tezlerde yıllar içinde bir artış olduğu görülmektedir. Tezler, bilgisayar destekli tasarım, görselleştirme, sanal gerçeklik ve benzeri hızlı gelişen teknoloji konularının iç mimarlık eğitimine eklenmesi ve eğitimin bu bağlamda güncellenmesine yönelik çalışmalar içermektedirler. Belirleyici düzeyde bir farklılık içermese de bu artış teknolojinin girdisinin akademideki olumlu etkisi olarak ifade edilebilir. Uzaktan eğitim süreci, bilgisayar teknolojisi ile daha da bütünleşen eğitim alanında yeni teknolojinin entegrasyonunu hızlandırmıştır. Bu bağlamda yeni teknolojilerin iç mimarlık eğitimine eklendiği tez örnekleri son yıllarda artmıştır. Bu durum iç mimarlık eğitiminin teknoloji odaklı bir değişim geçirdiğini göstermektedir. Çalışmaların genel öngörülerinin beklenmedik durumlar karşısında geçersiz kalmasına rağmen hızla

değişen teknolojinin iç mimarlık eğitimini etkilediği ve etkilemeye devam edeceğini ifade etmek mümkündür.

7. SONUÇ

Ortaya çıktıktan sonra gelişim gösteren ve yaygınlığı artan her konuda sorunlar, fikir ayrılıkları olabilmektedir. Buna paralel biçimde günümüzde her geçen gün daha çok yaygınlaşan, popüler olan, dinamik ve toplumsal etkilerle şekillenen iç mimarlık mesleği ve bu mesleğin eğitimi için de bazı noktalarda uyumsuzluklar ve ihtilaflar olması muhtemel ve mümkündür. Her konunun çözümlenebilmesi için öncelikle tespitinin yapılabilmesi gerekmektedir. İç mimarlık eğitimine de bu çalışma kapsamında lisansüstü tezler üzerinden inceleme yapılarak, elde edilen sonuçlar doğrultusunda veriler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Elde edilen istatistiki veriler ve tezlerin incelenmesi doğrultusunda;

Lisansüstü tezler; bilimsel çalışmaların içinde önemli bir yer tutmakla birlikte; akademik tabanı oluşturmaktadır. Bu sebeple Tez konularının seçiminde hem daha önce çalışılmamış hem de güncel odaklı problemlere odaklanılması önemli rol oynamaktadır. Alanda çalışılmış tezlerin özgün olduğunu ifade etmek mümkündür. Bununla beraber incelenen tezlerin genel eğilimleri doğrultusunda;

- İç mimarlık eğitiminin, disiplinin dinamik yapısı ile paralel olarak toplumun sosyal ve politik değişimlerinden etkilendiği ve bunun alanda hazırlanmış lisansüstü tezlere yansıdığı,
- Gelişmeleri verdiği etki doğrultusunda tezlerin zaman içinde teknoloji odaklı bir değişime doğru eğildiği,
- Teknoloji odaklı araştırmaların çeşitlenmesi sonucunda bu alanda konuların genişlediği ve sadece bilgisayar destekli tasarım değil; sanal gerçeklik, dijital görselleştirme gibi farklı başlıklarda da çok sayıda çalışmanın hazırlandığı,
- Ülkedeki eğitimler ile ilgili yapılan karşılaştırmalı analiz içerikli çalışmaların ülkedeki iç mimarlık eğitiminin küresel ölçekteki yerini belirlemede faydalı olduğunu,
- Yapılan lisansüstü çalışmaların müfredat (derse yönelik), tarihi araştırma, karşılaştırmalı analiz, yeni teknolojilerin incelenmesi ve tasarım gibi belirli dallar üzerinde yoğunlaşarak ilerlediği,
- Çok sayıda yeni bölümün açılmasının tez sayısındaki artışa altlık oluşturduğu ancak tamamen alanda uzmanlaşmış danışman olmaması sebebi ile tezlerin yan disiplin alanlarındaki danışmanlar ile sıklıkla çalışıldığı,
- Bir disiplinin eğitiminde aykırılıkların, ikiliklerin olmasının alana ve mesleğe de zarar verebileceğini ifade etmek mümkündür.

REFERENCES

- Adıgüzel, D.(2011). Türkiye'deki iç mimarlık eğitiminde çevresel yaklaşım. Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi, İstanbul.
- Ak, B. (2008). Sanat Ve Tasarım Eğitiminde Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu Gerçeği, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Aykaç, G.N.(2019). İç mimarlık eğitiminde artırılmış gerçeklik kavramının kuşaklar kuramı üzerinden incelenmesi. Sanatta Yeterlik Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Bardak, S. (2007). İç mimarlık eğitiminde bilgisayar destekli tasarımın yeri ve sorunları. Yüksek Lisans Tezi. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Başaran, B. (2019). Moda Resmi (İllüstrasyonu) Ders Öğretim Programının Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri Işığında Değerlendirilmesi, Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ankara.
- Biçer özkun ,Ü.(2017) İç Mimarlık Eğitiminde Parçadan Bütüne Tasarım, Mimarlık Eğitimine Çağdaş Önermeler,içinde , ISBN:978-605-4793-07-5, YEM yayın, İstanbul
- Bozdayı, A.M.,(2004).İç Mekan ve İnsan, Hacettepe Üniversitesi,Güzel Sanatlar Fakültesi,ISBN:975-98597-0, Ajansmat, Ankara
- Brooker,G. ve Stone,S.,(2011).İç Mekan Tasarımı Nedir?,ISBN:978-9944-757-40-9,YEM Yayınevi,İstanbul
- Buldaç, M., & Kaptan, B.B.,(2020), İç Mimarlık 'da "Eser" ve Fikrin Korunması, TROYACADEMY Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 5 (1), 285-305, doi: 10.31454 / usb.723545.
- Cantimur, İ. (2009). Bir tasarım çevresi olarak Second Life? in iç mimarlık eğitiminde kullanımı. Yüksek Lisans Tezi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- Çağatay, U. (2006). Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü'nün Tarihçesi Ve Tanıtımı. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Çavuşoğlu,Ö.H.(2013).Mimarlık Eğitim Programında Uzaktan Eğitim Yöntemi, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi
- Çelik, G. İ., (2008). İç Mimarlık Eğitim Programlarının, Karşılaştırmalı Analizine Yönelik Bir Çalışma,Yüksek Lisans Tezi, K.T.Ü Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon
- Çetin, İ. C. (2020). Fotoğrafın iç mimarlık eğitimindeki etkisi ve görsel algı bağlamındaki rolü. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Damla Aşkın, G. (2020). İç mimarlık eğitimi temel tasarım sürecinde yaratıcı düşüncenin geliştirilmesine yönelik bir yöntem önerisi. Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Demirbaş,Ö.O.(2012). İç Mimarlık Sektörüne Genel Bir Bakış:Sektörel Değerlendirme,*TSE İç Mekan Tasarımı Standard Dergisi*,Yıl:51,Sayı:589,Ocak 2012,ISSN:1300-8366
- Demirbaş, Ö.O. (2001). İç mimarlık eğitimindeki öğrencilerin öğrenme biçimleri ile başarı derecelerinin ilişkisi. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara: Bilkent Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Deniz Dere, M. (2013). Lisans Eğitimi Veren Sanat ve Tasarım Okullarında örme Tasarımı Eğitimi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Derviş, B. (2017). Türkiye'de Endüstriyel Tasarım Lisans Eğitiminde Malzeme Dersinin Uygulaması Üzerine Bir Araştırma ve Malzeme Stüdyosu Önerisi, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Düzakin Yolsever, E. (2000). Son Yirmi yılda Türk endüstrisinde Türk tasarımcılar (Endüstri tasarımı eğitiminin Beraberinde endüstrinin tasarımcıları İstihdam Etme biçimleri). Sanatta Yeterlik Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ekren, E. (2006). Türkiye'De Bir eğitim Modeli Olarak "Bauhaus". Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Erdoğdu, M. (2002). Bauhaus Felsefesinin günümüz sanatına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Erman, E. (2009). Mimarlıkta Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Tez Yazım Teknikleri (1.Baskı). Ankara: Murat Kitabevi.

- Ertek, H. (1999). İçmimarlık kapsamında temel tasarım eğitimi kuramlarına bir yaklaşım. Sanatta Yeterlik Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ertuğrul, Ü. & Kaptan, B.B., (2019). Türkiye’de İç Mimarlık Eğitiminin Temel Alan Sorunsalı, *International Journal of Interdisciplinary Art and Intercultural Art*, Cilt: 4, Sayı: 9, Kasım-Aralık / 2019, 217-233.
- Esen, E. (2015). Bauhaus eğitim anlayışının günümüz temel tasarım eğitimine etkileri. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Geçimli, M. (2020). İç mimarlık eğitiminde oyun-tabanlı sürdürülebilir proje süreci tasarımı, Sanatta Yeterlik Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Girgin, F.E., (2019). İç mimarlık pedagojilerinde sinematografik anlatı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Gül, Ö. (2016). Türkiye’de iç mimarlık lisans eğitiminde tasarım stüdyosu derslerinin yürütülmesine yönelik geliştirme modeli önerisi. Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Günel, Z. (2018). İç mimarlık tasarım stüdyosu eğitimi sürecinde arttırılmış gerçeklik teknolojilerinin kullanımı, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Gümüş, E. (2007). Tasarım süreci Ve Bilgisayar. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- İspirli Gönülkırılmaz, Y. (2012). Bauhaus’Un Türkiye’de Ki İç Mekan Tasarımına Yansımaları, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kahraman, S. (1998). Türkiye’de güzel Sanatlar fakültelerinin Tekstil bölümlerine giriş sınavlarının karşılaştırmalı İncelemesi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kalay, T. (2019). İç mimarlık eğitiminde stüdyo derslikleri ve ergonomi: Devlet ve vakıf üniversiteleri üzerinden bir inceleme. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Kaptan, B., (2013). İç Mimarlıkta Meslek Kuruluşu ve Örgütlenme Sorunu, İÇMİMAR TMMOB İçmimarlar Odası Resmi Yayını, Sayı: 31.
- Kara, İ. (2009). Türkiye Ve uluslararası Bauhaus Sanat Ve Tasarım Fakültelerinde Grafik Eğitimi Program İçerikleri Ve İşleyişler, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Karabekir, G. (2018). Kullanıcı bağlamında proje atölyelerinde fiziksel konforun incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Karabıyıkoglu Boduroğlu, S. (2010), Türk Sanat Eğitiminin Tarihsel Gelişimi ve Bauhaus Ekolünün Türk Sanat Eğitimine Yansımaları, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Kaya, Y. (2010). Türkiye’de Fotoğraf Eğitiminin Analizi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kılıç, E.C., & Kaptan, B.B., (2021). Türkiye’deki İç Mimarlık Eğitiminin Temel Alan Sorunsalı Bağlamında Bölümlerin Bağlı Olduğu Fakültelerin Isced-F 2013’e Uyumunu Artırmaya Yönelik Çözüm Önerisi, SANAT YAZILARI, 2021; (44): 267-294.
- Kılıç, T. (2020). Sanal gerçeklik teknolojisinin iç mimarlık eğitiminde kullanılmasına yönelik bir öğretim modeli önerisi. Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Kılıç, Ş. (2021). Uzaktan eğitimde temel tasarım dersine yönelik örüntüye dayalı parametrik çalıştay önerisi. Doktora Tezi. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Kilmer, R., (1992). Designing Interiors, Wadsworth, Boston USA, ISBN-13:978-0-03-032233-4
- Kurt Çavuş, Ö. (2021). İçmimarlık öğrencilerinin akademik motivasyon profillerinin belirlenmesi ve tasarım düşüncesi özellikleri ile ilişkilerinin değerlendirilmesi. Sanatta Yeterlik Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Levent Kasap, T. (2019). İçmimarlık eğitimindeki tasarım stüdyosu derslerinin sonuç ürünlerinin değerlendirilmesi ve bir değerlendirme araç önerisi. Sanatta Yeterlik

- Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Oğuz Arbay, M. (2015). Günümüz Türkiye'sinde iç mimarlık eğitim programlarının ABD ve Avrupa'daki eğitim programları ile karşılaştırmalı analizi ve bir program önerisi. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Olçay, H. (2012). İç mimarlığın Türkiye'deki serüveni: Ortaya çıkışı ve ilk eğitim uygulamaları. Yüksek Lisans Tezi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- Özalp, H. (2006). Uluslararası entegrasyon ve akreditasyon programları kapsamında Dünya'da ve Türkiye'de içmimarlık eğitimi. Sanatta Yeterlik Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Özdamar, B.B., & Özdamar, M. (2021). Evaluation of Interior Architecture Education Programmes in Terms of the Multidisciplinary Approach, *Eurasian Journal of Educational Research* (92), 253-274. doi: 10.14689/ejer.2021.92.13
- Özdamar, M. (2019). Türkiye'de içmimarlık eğitiminde değişen anlayışlar (Paradigmalar). Sanatta Yeterlik Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Özsavaş Uluçay, N. & Kaptan, B.B.,(2018). İç Mimarlık Mesleği ve Eğitim Tarihi, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 80, Ekim 2018, 436-444.
- Özsavaş, N. (2011). Türkiye'deki İçmimarlık Eğitimi : Eğitim Süreci, Farklı Eğitim Programları ve Uluslararası İçmimarlık Ölçütlerine Göre Programların Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Özsavaş, N. (2015). Renk: Bir değerlendirme ölçütü olarak iç mekan tasarımındaki önemi ve bir ders içeriği önerisi. Sanatta Yeterlik Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Özer, G. (2015). Bilgisayar Destekli Tasarım Program Ve Teknolojilerinin İç Mimarlık Mesleki Sürecinde Kullanımı, Yüksek Lisans Tezi ,Hacettepe Üniversitesi, Ankara
- Sagun, A. (1999). Sanal ortamların iç mimarlık eğitiminde kullanımı: VRML ile bir uygulama. Yüksek Lisans Tezi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- Sakarya, K. (2012). İç mimarlık eğitiminde bilişim sistemlerinin kullanımı ve tasarım sürecinde uzaktan eğitim. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Savaş, S. (2019). Mekanı anlamak, aktarmak, üretmek, öğrenmek bütününde parametrik tasarım yaklaşımlarının iç mimarlık tasarım eğitimine entegrasyonu. Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Şahin, S. (1995). Türkiye'de Sanat Eğitiminin Tarihçesi, Sanatta Yeterlik Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Şekerci, C. (2020). Parametrik tasarım yaklaşımının iç mimarlık eğitimine etkisi. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Şekerci, C. (2017). Sanal gerçekliğin iç mimarlık eğitimine etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- TDK, (2022), Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu, *retrieved from*; <https://sozluk.gov.tr/TMMOB> İç mimarlar odası,(2022), <https://www.icmimarlarodasi.org.tr/tr/universiteler>
- Tonbul, Y. (2016), Sosyal Bilimler Enstitülerinin Lisansüstü Eğitimin Niteliğini Artırmadaki Rolü, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, Cilt 7, Sayı 1, Nisan 2017, 150-162, doi:10.5961/jhes.2017.193
- Torun, A. (2017). İç mimarlık lisans eğitiminde bilgi okuryazarlığının çok yönlü analizi ve bir ders önerisi, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Tural, M. (2006). Aydınlatma tasarım kavramlarının iç mimarlık tasarım stüdyolarına aktarımı için bir öneri: Konstrüktivist eğitim yöntemi, Doktora Tezi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- Usluca, Ö. (2011). Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu'ndan Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'Ne Arşivdeki El Sanatlarından Sanatsal Tekstillere, Sanatta Yeterlik Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Varol, A. (2014), İç Mekanda Kavram Verilerini Kullanma Yöntemleri Üzerine Analitik Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Yeşildağ, Z. (2010). İtalya Ve Türkiye'De Lisans Düzeyinde Görsel Sanatlar Eğitim Sistemlerinin karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Yıldız, A. (2019). İç mimarlık eğitiminde teknik resim dersinin uluslararası değerlendirme ölçütlerine göre yeri ve önemi. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar

Üniversitesi, İstanbul.
Yüksel, S. (2009). Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü'nün kuruluşu, gelişimi Ve Heykel sanatına katkıları, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
http://writingproject.fas.harvard.edu/files/hwp/files/bg_writing_history.pdf
<http://media.sabda.org/alkitab-2/PDF%20Books/00064%20Krentz%20The%20Historical-Critical%20Method.pdf>